

[Hans Jørgen Jensen]

dere, der ønsker at overtage deres egen virksomhed, gennem opkøb af aktier på det frie marked eller gennem långivning på nærmere angivne betingelser, vi kan også sige at fremme beskæftigelsen og give støtte til nødvendige strukturændringer, navnlig gennem støtte til oprettelse af nye virksomheder og produktioner. Fællesfonden skal herved være friere stillet med hensyn til forrentning og tabsrisiko end de almindelige pengeinstitutter. Det er endvidere sådan, at det er en væsentlig opgave for fællesfonden at uddanne og informere lønmodtagerne og at stille juridisk, økonomisk og regnskabsmæssig ekspertise til rådighed.

Det er mit indtryk, at der i folketinget er et flertal for obligatorisk overskudsdeling, men at der ikke på nuværende tidspunkt er tilstrækkelig forståelse for at gennemføre overskudsdeling med en fælles fond som et element i den obligatoriske overskudsdeling. Jeg følger derfor, at der er en særlig grund til, at vi beskæftiger os med denne del af arbejdsministerens redegørelse.

Overskudsdelingstanken er i sin form virksomhedsrettet, idet man i forslaget til overskudsdeling har sagt følgende:

»Hvis en virksomhed med mindst 10 ansatte og et flertal af dens medarbejdere er enige herom, kan der oprettes en virksomhedsfond. Denne er et led i den fælles fond, men ledes af de ansatte på virksomheden.«

Dette betyder reelt, at pengene i de allerfleste tilfælde vil forblive i egen virksomhed – jeg understreger: i egen virksomhed – og kun i de tilfælde, hvor man beslutter ikke at oprette en virksomhedsfond, indbetales overskudsbidraget til den fælles fond.

Det ligger endvidere i tanken om den fælles fond, at også lønmodtagere i virksomheder, der ikke er overskudsgivende, samt i de offentlige virksomheder skal sikres medindflydelse gennem lønmodtagerrepræsentation i fondens ledelse.

Det er i øvrigt karakteristisk, at det radikale venstre, som ønsker obligatorisk overskudsdeling, kun ønsker dette for ansatte i den enkelte virksomhed, men altså uden den fælles fond. Intet er mere udemokratisk end netop denne tankegang, idet man eksempelvis kan tænke sig, at personer ansat i overskudsgivende virksomheder, endog med store overskud, personer ansat i virksomheder, der ikke giver overskud, og endelig personer an-

sat af det offentlige således vil blive stillet aldeles uens.

For socialdemokratiet er det hverken rimeligt eller retfærdigt, at overskudsdelingens effekt skal være afhængig af, hvilken type virksomhed man er ansat i. Netop med dette eksempel håber jeg at have klargjort, hvorfor fagbevægelsen og socialdemokratiet ønsker den fælles fond gennemført: den skaber lighed, den skaber fællesskab.

I de sidste 6 år har der været ført indkomstpolitik, der alene har betydet, at lønmodtagerne har måttet holde igen, mens fagbevægelsens og socialdemokratiets tanker om andel i overskuddet på grund af de borgerlige partiers manglende forståelse ikke har kunnet realiseres.

Vi kan godt sige, at ingen mere end fagbevægelsen og socialdemokratiet erkender nødvendigheden af, at der må skabes risikovillig kapital til erhvervslivet. Denne risikovillige kapital kan desværre ikke fremskaffes, idet investeringer i jord og fast ejendom, i pantebreve, i obligationer og efter min opfattelse andre døde investeringer i dag er højere forrentede og næsten guldrandede i modsætning til investeringer i arbejdspladser. Ganske vist påstår flere borgerlige politikere, at vi ikke mangler risikovillig kapital, men de faktiske forhold dokumenterer, at alt for få vil investere på de vilkår, erhvervslivet kan tilbyde. En sådan udvikling må stoppes, og jeg føler mig overbevist om, at aktiv lønmodtagerkapital kan medvirke hertil. Herved vil den enkelte virksomhed blive stillet bedre i konkurrencemæssig henseende, og samfundet som sådant vil blive bedre stillet med det til følge, at arbejdsløsheden gradvis vil forsvinde og balancen blive genskabt i dansk økonomi. Overskudsdeling betyder endvidere, at de ansatte på den enkelte arbejdsplads får medindflydelse på og medejendomsret til virksomheden som repræsentanter for fællesfonden.

Modsætningen til overskudsdelingstanken er de borgerlige partiers tanke om folkeaktier, hvor de enkelte lønmodtagere kan købe aktier i egen virksomhed. Der vil efter min opfattelse blive solgt så få aktier til lønmodtagerne, at de ingen reel indflydelse vil få, og desuden vil dette være et lukket land for alle, der er ansat i det offentlige. Det er også værd at tænke på, at f.eks. en specialarbejder med 38 kr. 90 øre i timen får sværere ved at